

Qazandığı uğurlar onu arxayınlaşdırmazdı

Yaxınlarının, doğmalarının dediklərinə görə küçədə, yolda qarşılaşanlar ona salam verəndə: "Salam, Cəbiş müəllim, necəsiniz?"- deyər soruşarmışlar. O da cavab verərmiş ki, axı mənim öz adım var.

Söhbət Azərbaycanın Xalq artisti, görkəmli aktyor Süleyman Ağababa oğlu Ələsgərovdan gedir. Doğrudan da, insanlar bu böyük sənətkarı yüksək məharət və bacarıqla canlandırırdı Cəbiş müəllim obrazı ilə tanıyıb sevdirdilər. Təbiidir ki, bu, aktyorun xoşbəxtliyidir, sənət uğurudur, həm də xalqın ona olan sevgisinin sonsuz təcəssümüdür. Bu həm də hər aktyora nəsib olmayan səadətdir.

Həyat və yaradıcılıq yollarını vərəqlədikcə öyrənirik ki, Süleyman Ağababa oğlu Ələsgərov 20 iyun 1915-ci ildə Bakı şəhərində anadan olub. Yeddiillik təhsilini başa vurduqdan sonra Maliyyə Texnikumuna qəbul olub. Üç il bu təhsil ocağında oxuyub biliklərini artırıb. İmtahanlarını uğurla verərək iqtisadçı diplomu alıb. Hələ kiçik yaşlarından həkim olmaq arzusu ilə yaşayan Süleyman istəyinə çatmaq üçün Azərbaycan Dövlət Tibb İnstitutuna imtahan verib. Sınaqlardan uğurla keçərək tələbə adı qazanıb. Böyük həvəslə tibb təhsilini uğurla davam etdirib. Gələcəyin böyük aktyoru oxumaq həvəsi ilə teatr dərnəklərinə gedib, bu sahəyə də böyük maraq göstərüb. Günlər keçdikcə aktyorluq peşəsinə olan sevgi və məhəbbəti artır. Süleyman Ələsgərov ilk dəfə səhnəyə 1933-cü ildə Bakıdakı Dənizçilər Mədəniyyət Evinin dram dərnəyində çıxıb. Onun sənət yollarında atdığı ilk addım çox uğurlu olub. Dərnəklərə böyük sevgisi onu bu sənətə, səhnəyə daha da möhkəm tellərlə bağlayıb. Aktyorluq sənətinə olan marağı onu həmişəlik olaraq səhnəyə gətirib. Buna görə də tibbi təhsilini yarımçıq qoyub.

Həyatda səbəbsiz baş verməyən hadisə yoxdur. Özünün də xatirələrindən məlum olur ki, həkimliklə vidalaşmasına səbəb gələcəkdə tamaşaçıların sevimli aktyoruna çevriləcək Xalq artistinin görkəmli sənətkar Əliəğa Ağayevlə təsadüfən rastlaşması olub. Süleyman Ələsgərov xatirələrində bu haqda belə deyir: "Bəlkə də səbəbkar rəhmətlik Əliəğadır. 1928-ci ilydi. Dağıstanda pioner düşərgəsindəydik. Bizi cərgəyə düzmüşdülər, mən onununcuydum. Qayda beləydi: hər kəs sırada neçənci olduğunu yüksəkdən deməliydi. Növbə mənə çatanda "desyat" dedim. Məndən sonra da yanan oğlansa "odinnadsat" əvəzinə "desyat odin" dedi. Hamı güldü. Nəzarətçi ona neçə dəfə "odinnadsat" sözünü təkrar elətdirsə də, oğlan tutduqundan əl çəkmədi. Onun qəribəliyini ürəyimə yatdı. Həmin gündən dostlaşdım onunla. O oğlan Əliəğa Ağayeviydi. Sonra uzun müddət görüşə bilmədik. Tibb Universitetində oxuyurdum. Bir gün təsadüfən rastlaşdım, hal-əhval tutduq. Dedi, nə əcəb həkim olmaq sevdasına düşmüşsən, sən ki kinoyla, teatr-la maraqlanan adamıydın? Dedim qismətdi də... Özü də çilingər işləyirmiş. Birdən qayıtdı ki, bəlkə, gündüzlər oxuyub, gecələr dərnəyə gələsən? Dənizçilərin klubundakı dərnəyə işarə edirdi. Söz verdim ki, gələcəm. Elə o vaxtdan başladım dərnəyə gəlməyə. Əliəğa özü də orada olurdu. Bizimlə rejissor İbrahim Rəhimli işləyirdi. Bir müddət sonra bizə rollar verdi. Düz üç il təbliğat-təşviqat briqadası ilə işlədik, dənizçilərin qarşısında çıxış etdik. Beləcə dərstdən soyudum, həkim olmaq fikrindən daşındım. Briqadada işləmək mənə sərf edirdi. Fərli-başlı pul almasam da, yeyib-içməyim oranın hesabınaydı. Bu mənə bəs edirdi. Sonra bu sənətin aşığı oldum".

Süleyman Ələsgərov 1936-cı ilin sentyabrında müsabiqə yolu ilə Gənc Tamaşaçıları Teatrına aktyor kimi işə götürülür. Onun çıxışları, oynadığı rollar, canlandırıdığı obrazlar münisflər heyətini heyran qoyurdu. Aktyor kimi işə düzələndən sonra gənc Süleyman Ələsgərov sənət yollarında böyük həvəslə ilk addımlarını atmağa başlayır. Gələcəyin böyük sənətkarı teatrda çox məhsuldar aktyorlardan biri olur. Ən kiçik, epizodik rol olsa belə, Süleyman Ələsgərov onu böyük peşəkarlıqla canlandırmağa çalışır və buna nail olur.

Görkəmli aktyor Gənc Tamaşaçıları Teatrının səhnəsində yaratdığı Polad ("Qızıl quş"), Fərzəli bəy ("Nəsrəddin"), Aqşın ("Babək"), Vəzir, Oruc ("Fitnə", "Qaraca qız"), Lorenzo ("Romeo və Culyetta") və bir-birindən maraqlı və xarakterik obrazları ilə tamaşaçıların yaddaşında həmişəlik iz qoyur. Müxtəlif tamaşalarda yaratdığı müxtəlif obrazlar onun gələcək həyatının parlaq olacağından xəbər verir. Süleyman Ələsgərov Gənc Tamaşaçıları Teatrında fasiləsiz olaraq 63 il səhnə ömrü yaşayıb. Bu illər onun həyatına qızıl hərflərlə yazılır.

Süleyman Ələsgərov "Azərbaycanfilm" kinostudiyasında istehsal olunan bir çox filmlərdə baş rollarla bərabər, epizodik rollarda da çəkilib. "Yenilməz batalyon", "Babamın babasının babası", "Bakıda küləklər əsir", "Bəxtiyar" "Bir ailəlik bağ evi", "Bir cənub şəhərində", "Xatirələr sahili", "İnsan məskən salır", "İstin-taq davam edir", "Torpaq. Dəniz. Od. Səma" və digər filmlərdə o, epizodik rolları çox məharət və peşəkarlıqla oynayır. Onun üçün rolun böyüyü, kiçiyi yox idi, əsas sənət idi. Ömrünün son anına qədər Süleyman Ələsgərov sənətinə, peşəsinə sadıq qaldı. Səhnədə bir-birindən maraqlı obrazlar yaratdı.

Süleyman Ələsgərova ən böyük şöhrət gətirən, ən çox sevilən irihəcmli ekran obrazı "Bizim Cəbiş müəllim" filmində əsas qəhrəman olan Cəbiş müəllimdir. Aktyor bu rolda sanki özünü ifa edir. Deyilənlərə görə, o, filmə olduğu kimi, həyatda da Cəbiş müəllim kimi sakit, sadə və təvazökar bir insan olub. Aktyorun zamanında dediklərindən məlum olur ki, filmin rejissoru Həsən Seyidbəyli film tam hazır olana qədər onun ifasına münasibət bildirməyib. Nə "yaxşı", nə də "pis" deyib. Süleyman Ələsgərov müsahibələrinin birində bu barədə deyib: "Bir dəfə də olsun, demirdi ki, xoşum gələn kimi oynayırsan. Film hazır olandan sonra sakitcə oturub baxdı, sonra dedi, əhsən, qiyamətən! Bu sözdən sonra mənim canım da rahatlandı. Sonra tamaşaçılar da tərifləməyə başladı. 1970-ci ildə bu obrazım Minskə keçirilən festivalın qalibi oldu". Ürək və sevgi ilə canlandırırdı Cəbiş müəllim obrazı Süleyman Ələsgərova çox böyük məşhurluq qazandırdı, uğurlar gətirdi. Amma bu uğurlar heç vaxt onu arxayınlaşdırmadı. Daim sənəti üzərində çalışdı, peşəkarlığını artırdı.

Görkəmli aktyor xatirələrində deyib ki, mən müharibənin ağrılarını yaşamışam. Ermənilərin 1918-ci ilin martında Bakıda törətdikləri qırğınların şahidi olmuşam. Həmin vaxtlarda ailəmiz böyük çətinliklərlə üz-üzə qalmışdı. Şükürlər olsun ki, ermənilərin törətdikləri soyqırımdan sağ-salamat çıxa bildik. Elə Böyük Vətən müharibəsi illərində də dəhşətli cəbhə yolu keçdim. Bəlkə də elə ona görə rejissor Cəbiş müəllimin rolunu mənə həvalə etdi.

Gənc Tamaşaçıları Teatrı bir növ onun ömür və yaradıcılıq yolunun bələdcisi olub və xalqa sevdirib. Görkəmli aktyor burada fəxri adlara, mükafatlara layiq görülüb. Gənc Tamaşaçıları Teatrının inkişafında xidmətlərinə görə 1954-cü ildə "Azərbaycan Respublikasının Əməkdar artisti", 1982-ci ildə isə "Xalq artisti" fəxri adlarına layiq görülüb. 1961-ci ildə respublika Lenin komsomolu mükafatı laureatı olub.

Süleyman Ələsgərov 1998-ci ilin dekabr ayında xəstələnib yatağa düşür. Ölümünə bir gün qalmış dekabrın 9-u saat 9-un yarısında qızını yanına çağıraraq deyib ki, anamı niyə qapıda saxlamısan, burax, gəlsin içəri. Mənim vaxtım hələ var. Səhər saat 6-ya 20 dəqiqə işləmiş gedəcəm. Gecəni narahat yatan Süleyman Ələsgərov doğrudan da, dediyi vaxtda, dekabrın 10-da səhər saat 6-ya 20 dəqiqə işləmiş dünyasını dəyişir.

Görkəmli aktyorun ölümü sənət dostlarını, doğmalarını və onu sevənləri ürəkdən kədərləndirdi. Onlar yalnız ondan təskinlik tapdılar ki, Xalq artisti Süleyman Ələsgərov müxtəlif illərdə, müxtəlif tamaşa və filmlərdə oynadığı bir-birinə bənzəməyən rollarla, ən başlıcası isə "Bizim Cəbiş müəllim" filmində canlandırıdığı obraz ilə həmişə xatırlanacaq və xalqın yaddaşında əbədi olaraq yaşayacaq.

Vahid MƏHƏRRƏMOV,
"Azərbaycan"